

Llibres per a infants i adolescents

per Teresa Mañà

Premis de llibres infantils i juvenils

Iniciem aquest recorregut per la producció de llibre infantil i juvenil en català els darrers sis mesos de l'any passat fent esment dels guardons degans que edita La Galera: el Folch i Torres (infantil) i el Joaquim Ruyra (juvenil). El 2014, el premi de narració infantil va ser concedit a Rubèn Montañà per *La nena de l'arbre*, un relat a mig camí entre la realitat i la fantasia que ens parla de l'efecte de les guerres; aquesta vegada, l'obra resulta més apropiada per a lectors d'una franja d'edat superior a la de 9-11 anys, l'edat per a la qual estava destinat fins ara aquest guardó. Care Santos es va endur el Ruyra amb *No preguntis qui sóc*, una història d'adolescents i espiritisme que té tots els ingredients per a atrapar el lector. La Galera edita també el premi Guillem Cifre de Colonya, que igualment ha fet un tomb cap a lectors adolescents amb la darrera obra premiada: la novel·la de Lolita Bosch *El nen que volia matar*, protagonitzada per un nen de catorze anys amb una malaltia mental que li fa tenir por d'ell mateix.

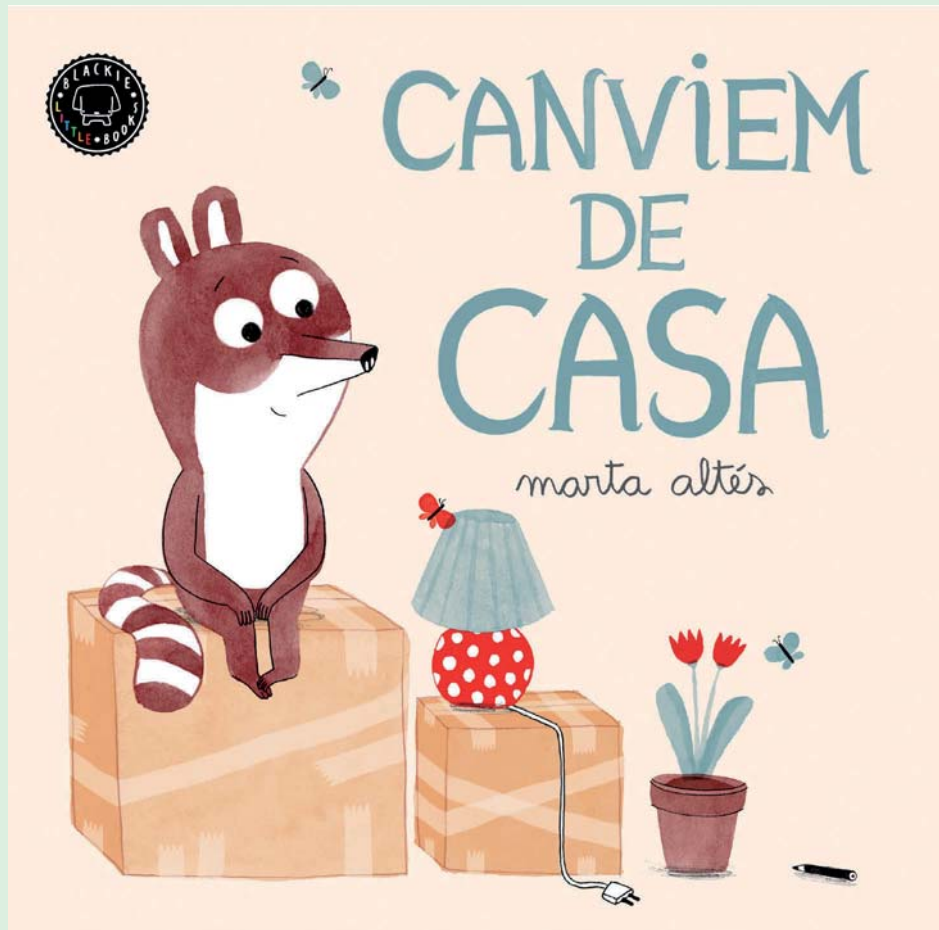
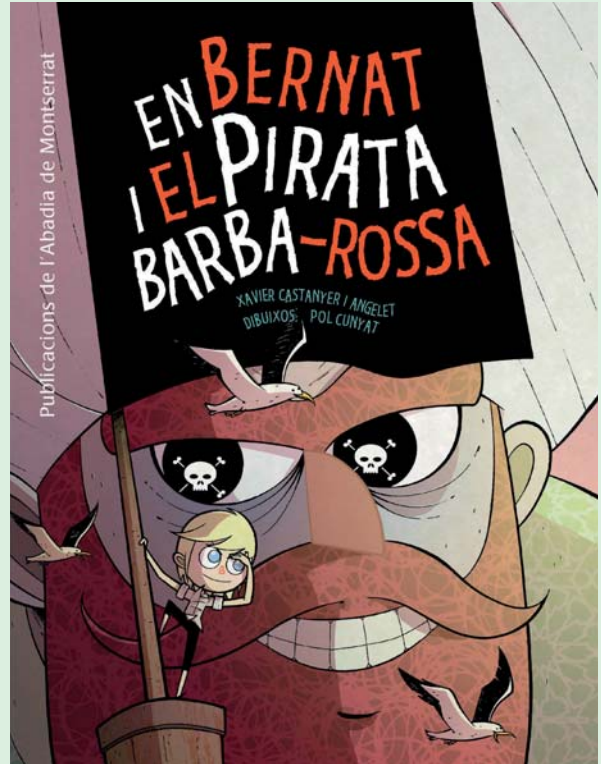
Una adolescent rebel i conflictiva que, exiliada forçosament a la muntanya, trobarà sentit a la seva vida és la protagonista de *Fario*, el premi Gran Angular, editat per Cruïlla, que va guanyar Santi Baró. El premi Vaixell de Vapor de la mateixa editorial, destinat al públic infantil, va ser declarat desert. David Nel·lo, guanyador del premi Edebé infantil amb la narració *La nova vida del senyor Rutin*, ens diverteix i ens entreté amb aquest conte sobre un recepcionista d'hotel que pren la decisió absurda d'eliminar el «sí», el «no» i el «jo» del seu vocabulari i això capgirarà la seva vida. Aquest és un dels pocs relats humorístics en aquesta collita de premis protagonitzats per joves amb problemes. El premi Edebé juvenil se'l va endur Pedro Riera amb l'obra en castellà *La tumba de Aurora K*.

Els premis Barcanova del 2013, editats el 2014, van recaure en autors coneguts: Margarida Aritzeta va guanyar el juvenil per *La nit de la papallona* i Jordi Folk va aconseguir l'infantil amb *Ningú és un zombie*. La du-

resa de la primera novel·la, sobre una noia atrapada en les xarxes socials, es canvia per humor macabre en la segona. Totes dues obres estan molt en la línia del que es porta ara: els perills de les xarxes socials i els morts vivents. Una obra d'un altre gènere de moda, la ciència-ficció distòpica, va merèixer el premi Ramon Muntaner. Es tracta de *Zona prohibida*, de David Cirici, que ve a ser una posada al dia de *L'esquelet de la balena* (Empúries, 1986), una obra d'èxit que va donar a conèixer aquest autor. Editada per Fanbooks, un nou segell de l'imperi Planeta dedicat al *fantasy*, la novel·la narra amb ofici l'epopeia d'un grup de joves que s'han d'enfrontar a un món futur, inhòspit i hostil.

El premi Enric Valor va recaure en una novel·la de caràcter realista ambientada en la Barcelona de principi de segle XX, *Vaig fer la maleta un dia de juny*, de Cinta Arasa (Edicions del Bullent). D'una manera amena i instructiva, l'autora narra les condicions de vida dels obrers de les colònies tèxtils a partir de l'experiència de la protagonista, una noia de casa bona que a causa d'un canvi en la seva vida hi entrarà en contacte.

Tres són els premis editats per l'editorial Bromera. Per als lectors infantils, el premi de narrativa infantil Vicent Silvestre atorgat a David Navalón per *El guardià dels cinc secrets*, una història de descobertes prou entretinguda, però que es presenta a partir d'una situació excessivament comuna en els llibres infantils com és el nen que envien a fer vacances al camp amb els avis. Per als joves, publiquen el premi Bancaixa narrativa juvenil que va guanyar Vicent Sanhermelando amb *Esperant la lluna plena*, una novel·la històrica que es desenvolupa en terres valencianes entre moros i cristians. Ben narrada i amb moltes peripècies, és una història d'amor i tolerància entre persones de cultures diferents que només té un problema: vulnera la versemblança en fer que nois i noies es parlin com si fossin joves actuals. De tota manera, d'aquest desencert, els lectors juvenils segurament no en seran gaire conscients. També per als joves, l'editorial ha publicat el premi Ciutat de

Badalona, *Una lectura perillosa* de Lourdes Boïgues, en què una colla d'amics intenten esbrinar per què el seu amic Aleix ha quedat immobilitzat per la lectura d'un llibre, intriga que es resol amb una barreja de màgia i didàctica. En la llarga nòmina de premiats, podem constatar que hi ha poca renovació i poca incorporació de noves veus: excepte alguns autors novells, una gran part dels escriptors guardonats té una trajectòria llarga i reconeguda.

Fem esment, per acabar, del darrer i, pel que sembla, últim premi de Conte Infantil Hospital de Sant Joan de Déu, ja que sense avís previ l'editorial que el publicava, La Galera, ha decidit suspendre'l en l'edició del 2014. El corresponent a l'edició del 2013 va ser *La màquina de pessigolles*, escrit per Elisenda Queralt, un joc lingüístic més que un conte i en el qual Roger Olmos desplega tota la seva habilitat d'il·lustrador.

Petites grans editorials

Babulinka, que va iniciar les publicacions l'any passat, és una editorial de llibres enfocats a treballar la intel·ligència emocional i el creixement interior. En el seu

catàleg, hi trobem uns llibres ben fets, per a lectors de diverses edats. Per als lectors preadolescents, títols com *La sopa de l'avi*, que ens parla d'una jove anorèctica que es cura per amor, i *L'illa de les cartes perdudes*, d'Oriol Canosa, amb il·lustracions de Mercè López, un relat que té per escenari la Primera Guerra Mundial i que reflecteix l'enyorança i la solitud que tot ho impregna. I, per als primers lectors, àlbums tan recomanables com *La gota i el cirerer*, de Mario Satz, amb il·lustracions d'Albert Arrayàs, poètica història sobre la por dels canvis i sobre el cicle de la vida, i *El pirata de les estrelles*, amb text i dibuixos d'Arrayàs mateix, pensat per a treballar l'empatia. Relats carregats de tendresa que fan honor al nom de la col·lecció en què s'inclouen «petites joies per a grans lectors».

L'editorial Tramuntana, de Sant Feliu de Guíxols, amb una producció limitada i en gran part feta de traduccions —entre les quals destaquem *Una papallona dalt d'un barret*, de Bruno Gibert, per la seva elegància i senzillesa—, ens ofereix uns llibres de qualitat que posen l'accent en les emocions. En són una mostra la història de superació de limitacions que Gemma Cortabitarte presenta a *Jo, el calaix i el meu misteri*, il·lustrat per Lemniscates, i el conte *I els monstres?*, escrit i dibuixat per La Marietta, que ens parla de la por dels petits.

Nandibú, l'editorial infantil creada per Pagès editors, s'ha presentat en societat amb tres col·leccions que responen a les divisions tradicionals d'edats (a partir de 6 anys, a partir de 10 anys i joves) i una col·lecció de títols singulars. Entre els títols publicats, podem gaudir de traduccions d'autors que representen una aposta segura com Susie Morgenstern (*Cartes d'amor de 0 a 10*) o Hans de Beer (*El petit ós polar*). Entre els llibres singulars, ens proposen un *Bestiolar de Joana Raspall. Per terra, mar i aire...* amb poemes triats per Josep M. Aloy i il·lustrats per Anna Clariana, una nova i encertada selecció d'aquesta escriptora que ens va deixar l'any 2013, havent complert cent anys. L'editorial Nandibú, portada per Alba Besora, neix amb bon peu i segur que podrà comptar amb l'experiència del seu pare, Ramon Besora, creador d'Aura editorial.

Blackie Books, una editorial independent barcelonina i no dedicada específicament als llibres infantils, ens ha sorprès gratament amb un títol per a primers lectors. Es tracta del conte *Canviem de casa*, dibuixat i escrit per Marta Altés, que desdramatitza aquest canvi i destaca el que té de bo fer amics nous i estrenar una nova llar. Aquesta editorial ha recuperat *Catherine* (editada per primer cop per Cruïlla el 2001) del Premi No-

bel Patrick Modiano, reeditada en català i en castellà amb les mateixes il·lustracions de Sempé, però amb tapa dura. Esperem que hagi estat per a molts un regal de Nadal excel·lent. D'El Gegant edicions, una associació sense ànim de lucre nascuda l'any 2013 que publica llibres per a infants, ens arriba *En Guillem i l'home dels nassos*, un atractiu àlbum sobre aquest personatge del folklore català escrit per Georgina Duran i dibuixat per Ferran Orta.

Per a les petites editorials, però, remar en solitari és dur, com manifestava Rosa Serrano, l'ànima de l'editorial Tàndem, empresa que després de vint-i-quatre anys de treball independent s'ha unit al segell Bromera per potenciar els seus projectes i dur a terme accions comercials més efectives. Una bona notícia que de segur beneficiarà ambdues editorials.

Tria de novetats

Per als primers lectors, els contes clàssics són una aposta segura. Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat treuen una col·lecció de contes populars adaptats als qui encara no llegeixen amb text de lletra de pal, curt i rimat, i dibuixos amb un toc d'humor: *En Patufet*, adaptat per Gemma Mulet i dibuixat per Montse Fransoy; *La caputxeta vermella*, adaptada per Montse Ginesta amb un aire modern que li dona Montse Galí; *Els tres porquets*, a càrrec de Núria Albertí amb tres elegants protagonistes creats per Jordi Sunyer, i *Rínxols d'or*, narrada per Tomàs Lluc i caracteritzada per Ed. L'edició, en la qual la solapa s'incorpora a la coberta i fa que la il·lustració s'ampliï i sorprengui, és senzilla, però molt acurada i bonica.

Si els lectors ja coneixen aquestes històries, els agrada com Enric Lluch, amb la complicitat de Jorge del Corral en les il·lustracions, les capgira a la col·lecció «Des-contes» de l'editorial Animallibres i reescriu deu títols ben coneguts versionats amb humor, com deixen veure els títols: *El saxofonista d'Hamelín*, *Tres porquets durs de rosegat* o *Els músics que bramen*. També hi ha humor, ironia i un toc d'absurditat a la col·lecció «Nous i esbojarrats» de Baula, que presenta *La gallina xica*, de Núria Figueras, amb dibuixos de Teresa Martí; *Bon Nadal*, d'Enric Larreula, il·lustrat per Dani Jiménez, i *El nas de l'àvia*, d'Eva Santana, un conte que juga amb el sentit figurat de les paraules. D'aquesta mateixa editorial ens arriba la col·lecció «I per què no?», de narracions sobre escenes quotidianes familiars, escrites per Victòria Cardona amb imatges d'Eva Santana. *Mamà, juguem?* i *Quina nit!* són dos títols d'aquest projecte que incorpora consells per als pares. «Busca i troba»,

col·lecció de Cruïlla, parteix dels contes populars —*El gegant del pi*, de Montse Bosch, *L'aneguet lleig*, de Marta Montañà— per a proposar als lectors jocs de recerca visual. En aquest cas, el producte és més joc que conte.

Dins de les publicacions per a aquest segment de lectors, val la pena esmentar *L'arbre de les sabates*, amb text d'Emilia Lang i fotografies de Marta Sánchez Marco (Walrus), una proposta original que té l'origen en un espectacle infantil de titelles fets amb material reciclat creat per la companyia teatral Pea Green Boat, creada a Barcelona l'any 2009. A partir del guió de l'espectacle, la fotògrafa i l'autora van idear escenografies per a cadascuna de les pàgines i van dotar d'expressió els personatges. El resultat del treball és una obra que s'allunya de les publicacions habituals.

Entre els contes il·lustrats que, en virtut del format, s'acosten més o menys a l'àlbum, recomanem *La petita Amèlia es fa gran* (Combel), un *pop up* escrit per Elisenda Roca sobre l'aventura de créixer que s'acompanya de les imatges etèries i personals de la il·lustradora de moda, Paula Bonet; *La por del passadís* (Animallibres) de Raimon Portell, amb dibuixos de Sergi Portela, que aconsegueix ser original en un tema tan tractat com les pors infantils; *En Miquelet i les formigues* (Baula), la descripció natural i propera al lector de la manera com el protagonista observa un formiguer feta per Joaquim Carbó amb les gracioses il·lustracions de Montse Tobella; *Un mitjà diferent a cada peu / Un peu diferent a cada mitjà* (Piscina, un petit oceà) són dues històries imaginatives creades per Joan Calçotets (sic), amb dos protagonistes antagonics que es troben per atzar, i que gaudeixen dels *collages* d'Armand; *La flauta d'en Bemba* (Comanegra) és una història de superació amb text i dibuixos de Laura Gómez, que pot funcionar amb els lectors, malgrat la poca novetat del tema, gràcies a una narració ben estructurada i unes il·lustracions adequades; i, per acabar, *Canalla* (Edebé), un llibre en què Lluís Farré porta els lectors a reflexionar sobre les desigualtats entre els infants del món.

Takatuka ens porta dos títols que connecten bé amb el món de les criatures: *Menja-t'ho tot*, de Mar Benegas, una narració exagerada d'un nen que, literalment, es menja tot allò que l'envolta i que troba en les il·lustracions de Mariona Cabassa un complement excel·lent, i *Rebequeries*, un llibre de Susana Gómez que parla dels canvis d'humor dels petits amb unes il·lustracions plenes de vida d'Anna Aparicio.

Altres contes il·lustrats s'han de conformar amb edicions de butxaca, que tanmateix llueixen acompanyades d'il·lustracions de qualitat com la divertida i es-

catològica història *Maria Llufa* (Cruïlla), una creació de Carles Sala que té per protagonista una marieta que fa pets, amb uns simpàtics dibuixos de Marta Montañà, i *El somni de les andròmines* (Barcanova), de Joan de Déu Prats, un conte fantasiós d'objectes animats amb il·lustracions d'Oriol Vidal.

Per als qui ja saben llegir

Els lectors de la franja de 8 a 10 anys poden gaudir d'alguns títols d'autors que mai no deceben. Eulàlia Canal ens fa propostes de caràcter realista, envoltades d'una gran sensibilitat, de tal manera que un relat d'una aparent senzillesa es converteix en una lectura propera al lector. És el que aconseguim amb *La nena que només es va poder endur una cosa* (Animallibres), una història imaginativa amb una trama tan simple com el problema de decidir quin regal fer a l'àvia. Els colors i els traços de Valentí Gubianas caracteritzant la protagonista expliquen tant com el text. De la mateixa autora i a la mateixa editorial, s'ha publicat *Això és un secret que només sé jo*, una aventura detectivesca que surt d'allò que és més freqüent perquè els seus protagonistes són dos nois i una noia amb problemes de comunicació. Potser hi manca la tensió que caldria en aquest gènere, però queda compensada per una prosa fluida i una trama dinàmica.

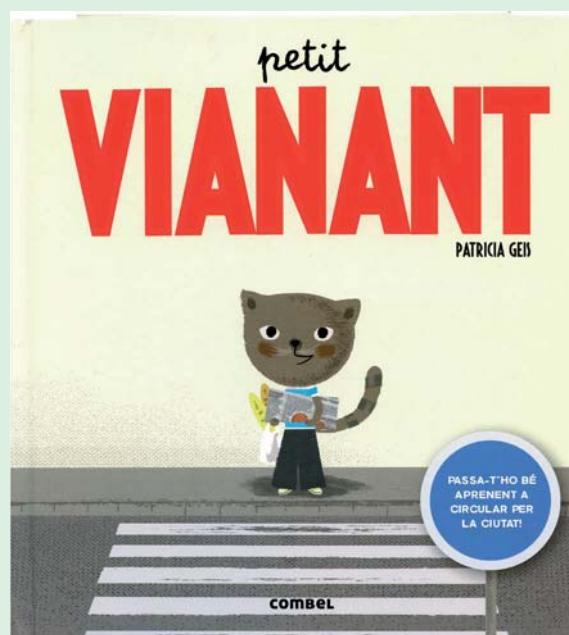
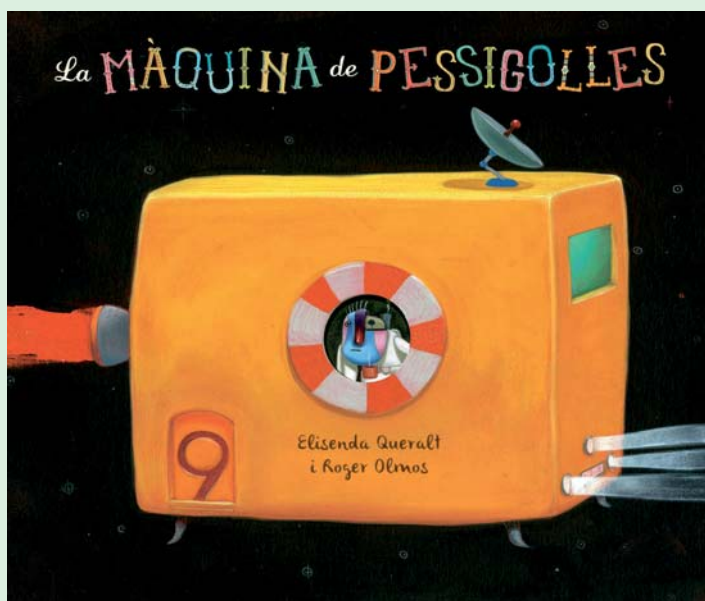
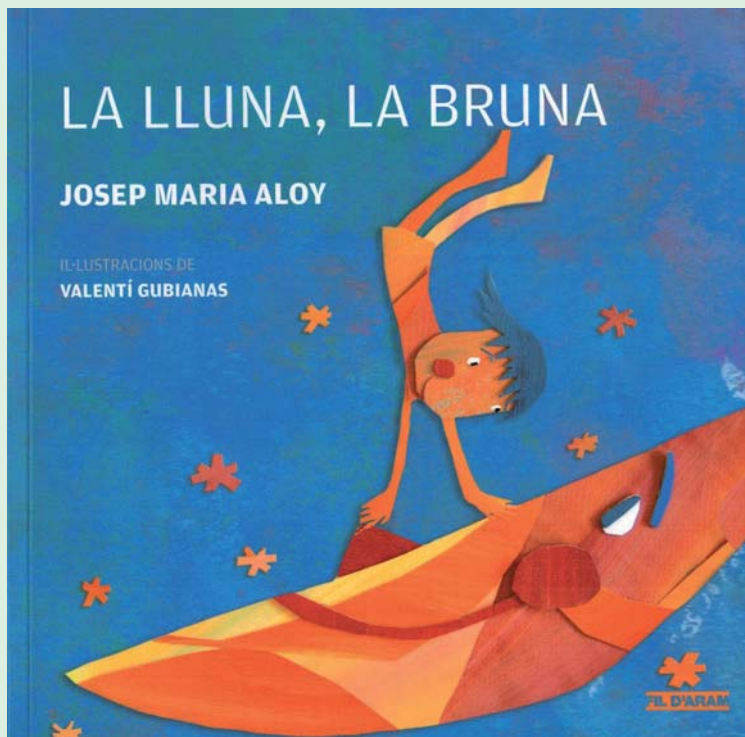
Pep Albanell, tot un veterà de la literatura infantil i juvenil, relata a *L'Impostor, la fantàstica història de Joles Sennell* (Animallibres) el secret de la seves creacions literàries. Un relat amè, ben escrit tot i que amb un final una mica pessimista sobre el futur del llibre. Núria Pradas s'inventa una bruixa pocatraça a *Els desastrosos encanteris de la bruixa Serafina* (Bambú), il·lustrats per Jaume Gubianas, un conte divertit que provoca el somriure encara que resulti un xic previsible. I Pep Molist, en el conte *Ricard, el del forat negre* (Animallibres), amb dibuixos de Lucía Serrano, narra les peripècies d'un nen amb molta imaginació. En el relat, l'autor juga amb les paraules, la numeració dels capítols, i fa referències constants a grans obres de la literatura infantil, que se'ns descobreixen a l'última pàgina. Pere Martí publica *En Quim i el grill* (Edicions del roure de can Roca), amb il·lustracions de Marta Ponce, un text que transmet la passió sobre la defensa de la natura i el valor de les petites coses, editat anteriorment amb el títol *El grill d'en Quim* (Cruïlla, 2005).

L'humor arriba amb Enric Gomà, que desplega tot el seu enginy per fer-nos riure amb la nova sèrie de Bru Artiac vist pel seu gos Grumoll (Cruïlla), el primer títol de la qual és *Operació Gertrudis*, una història divertidís-

sim que, com s'indica a la promoció, ja ha guanyat el premi Salsitxa d'Or a la millor novel·la escrita per un gos. Amb pàgines molt il·lustrades per Artur Laperla, llueix una compaginació excel·lent per als lectors que s'espanten davant de massa lletra. També ens diverteix Carles Sala, que crea a *50 oficis esbojarrats* (Cruïlla), amb la participació del dibuixant Pep Brocal, un catàleg imaginatiu i estrambòtic d'oficis impossibles com els aguantapanxes, els xuclagambes i els petonaires. En la nòmina d'autors que saben mostrar-nos el vessant còmic de la vida, Anna Manso és una de les escriptores recomanades. A *Amics monstruosos* (Animallibres), ens presenta la Sara, una nena tímida que ens parla dels seus problemes i dels seus pares poc professionals, mentre intenta desfer-se dels zombis que envaeixen el seu món íntim i imaginari. L'autora ens ofereix un retrat encertat de les relacions familiars que no avorirà els petits i que té eficaces il·lustracions de Gabriel Salvadó.

L'editorial La meva Arcàdia continua publicant títols que volen fomentar en els lectors la reflexió sobre qüestions essencials de la vida: Josep M. Fonalleras ho fa a *L'illa més ràpida del món*, il·lustrada per Susana Pardo, quan aborda la compassió dels amics al costat del protagonista en coma a l'hospital, i Flàvia Company, en el recull de contes curts *Una gàbia, un tresor i unes sabatilles vermelles*, convida a descobrir que dialogar és la base de l'entesa entre les persones. Les il·lustracions de Max ajuden a potenciar l'atmosfera somiadora dels textos.

Buscant sortides a la crisi i encarant la incertesa, les editorials assagen de trobar una sèrie d'èxit. Combel presenta la col·lecció «L'Agus i els monstres», creada per Jaume Copons (un dels pares de l'Elvis Riboldi) i Liliana Fortuny, basada en uns personatges que per a estar vius necessiten escoltar històries. La sèrie, que s'inicia amb dos títols —*Arriba el Sr. Flat* i *Salvem el Nautilus*—, té l'aparença d'una novel·la gràfica, amb poca lletra i molt dibuix. Amb unes caracteritzacions ridícules i unes situacions divertides, és un llibre de lectura fàcil i distreta. Per la seva banda, Baula, amb el títol *L'Oriol Pelacanyes es vol fer d'or*, d'Eva Santana, i dibuixos de Jaume Bosch, inicia una nova sèrie, en aquest cas d'un noi d'onze anys que narra amb sentit de l'humor el seu dia a dia. Potser tindrà tant d'èxit com el famós *Diari de Greg*, del qual sembla prendre model. Amb un format que també combina text i vinyetes arriba *En Bernat i el pirata Barba-rossa* (PAM). Xavier Castanyer, com a autor del text, i Pol Cunyat han creat una narració gràfica sobre en Bernat, un nen

somniador a la Catalunya del segle XVI, quan la costa catalana era constantment atacada pels pirates. Una lectura sense dificultats que té, a més, els ingredients d'una història propera i uns escenaris coneguts.

Altres gèneres

L'oferta de llibres infantils s'amplia amb un seguit de títols pensats perquè els nens i les nenes s'entretinguin i aprenguin. Poden resoldre enigmes a *L'alfabet misteriós* (Cruïlla), creat per Salvador Comelles, un llibre distret que planteja jocs a partir de les lletres de l'alfabet amb l'ajuda dels dibuixos de Violeta Crespo; circular per la ciutat amb seguretat duent a terme les activitats de *Petit vianant* (Combel), de Patricia Geis; aprendre les bases de l'economia del bé comú amb el relat *Jo de gran vull ser e-co-no-mis-ta* (Editorial Proteus), de Montse Junyent; crear una orquestra a partir del llibre *La petita orquestra* (Cruïlla), d'Anna Aran i Agnès Aran, que, a més d'un recull de cançons populars catalanes, dóna les instruccions per a fer-se instruments per a tocar-les; muntar un circ gràcies a les idees d'Àngels Navarro en col·laboració amb Laura Prim, presentades de manera espectacular a *Alehoop! Comença l'espectacle* (Combel); recordar unes vacances amb el *Diari de viatge per a petits viatgers* (PAM), proposat per Josep Palau amb il·lustracions de Jan Barceló; fer manualitats de tota mena amb la sèrie «És fàcil!» (Edebé), creada per Rosa M. Curto, i la col·lecció «Contes creatius» (Parramon). Cada cop més, en l'oferta de llibres per a primers lectors hi ha exemplars més vistosos, farcits amb activitats de tota mena que busquen captar uns possibles compradors i lectors que no se senten prou atrets per la lectura amb la simple proposta d'un text ben escrit, ben presentat i ben il·lustrat.

La poesia continua ocupant un lloc dins dels llibres destinats als infants, tot i que amb menor presència que fa anys. De Joana Raspall, a més del llibre citat anteriorment de l'editorial Nandibú, s'ha publicat el recull *8 contes i 18 poemes* (PAM) amb il·lustracions de Carles Ballesteros, que dóna a conèixer la faceta narrativa de l'autora en un llibre molt atractiu malgrat la senzillesa d'edició. *La lluna, la Bruna* (Fil d'Aram) és un aplec d'una trentena de poemes infantils que Josep Maria Aloy, especialista en literatura infantil, dedica a la seva néta Bruna i que Valentí Gubianas completa amb les seves il·lustracions ben expressives.

Un llibre de poesies que no pot faltar en cap centre escolar és el *Viatge poètic per Catalunya* (Angle editorial), una antologia de poemes a l'entorn del paisatge seleccionada per Joaquim Molas que Teide va editar

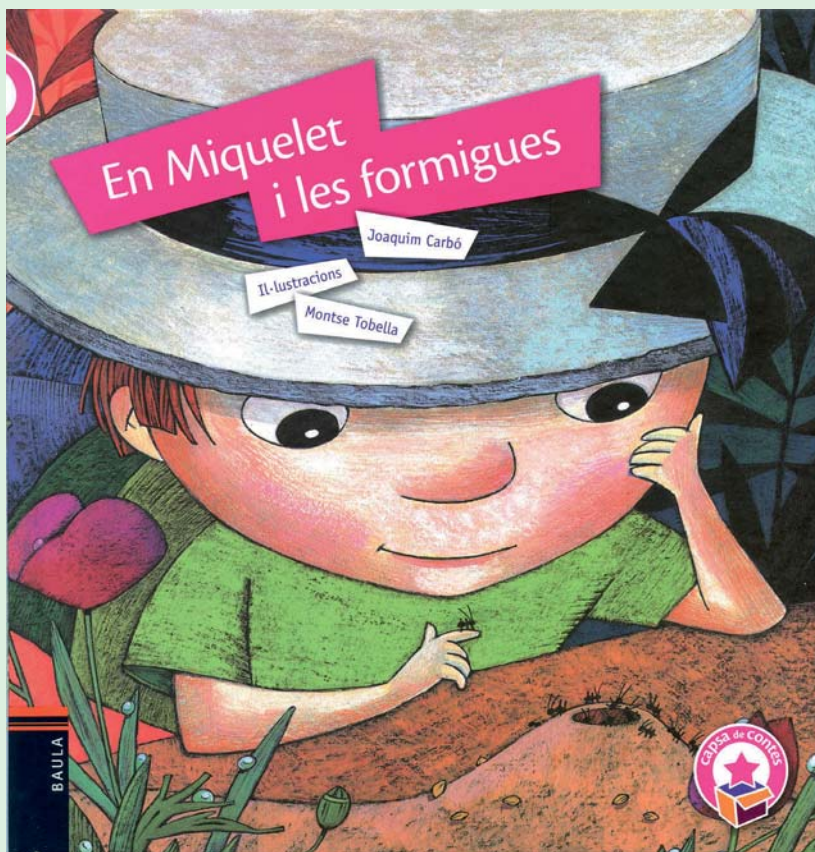
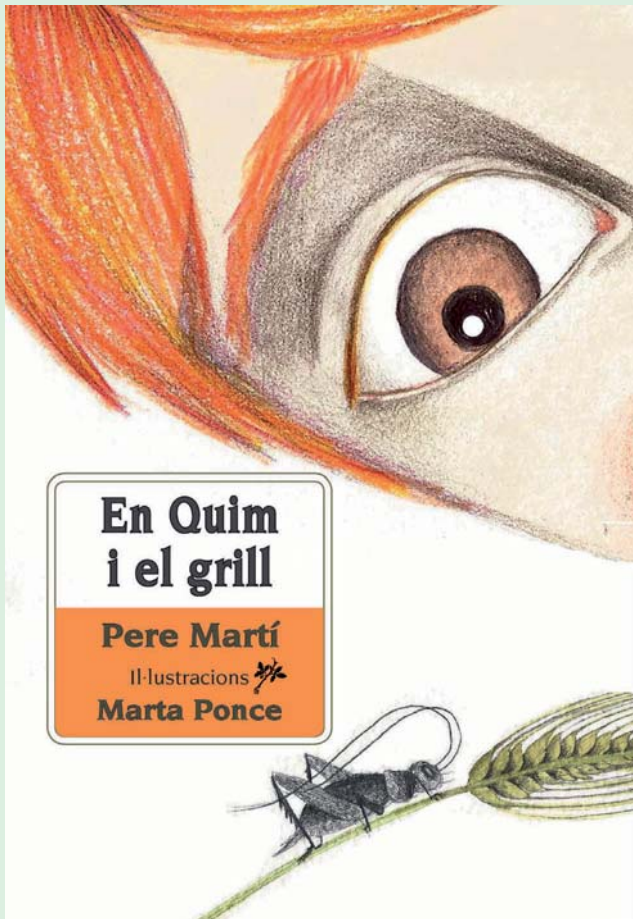
per primera vegada el 1982 amb dibuixos d'una primerenca Roser Capdevila i que ara ha il·lustrat de nou amb aquarel·les pintades en els darrers anys. També recomanem per a l'escola el recull *Endevinalles per a tothom. Endevina, endevineta...* (Baula), endevinalles rimades creades per Pere Martí amb il·lustracions de Núria Feijóo i agrupades per temes que poden interessar mestres i alumnes.

Per a lectors experts

Per als lectors a partir d'onze anys i els joves, hi ha una gran diversitat de lectures per a tots els gustos. D'una banda, els títols de gènere fantàstic, entre els quals destaquem *Els llibres d'A* (La Galera), de J.L. Badal, en què l'autor crea un univers poblat d'animals i personatges màgics i entrellaça històries i referències literàries per abocar-nos a un món misteriós i absorbent. I també el segon lliurament de Carles Batlle, l'autor que ha fet de la Garrotxa el seu món literari. A *Kàrvadan. Sota l'ombra del drac de pedra* (La Galera) ordeix novament una història d'aventures que combina elements d'intriga, amor, passió i humor i que està pensada tant per a adults com per a joves. Totes dues obres gaudeixen d'una presentació elegant i d'un gruix de pàgines que pressuposa bons lectors. Les aventures també són presents gràcies a la trilogia de Jan Plata, pirata creat per J.L. Badal que arriba al tercer lliurament: *La mort i la violeta* (La Galera). L'èxit li ha proporcionat el benefici d'una edició de tapa dura, il·lustrada i amb sobrecoberta, que la fa molt apta per a regal.

Hi ha lectors tranquils, que s'estimen més lectures reposades, poètiques, com *La crida del llibre de bambú* (Bambú), en què Joaquim Pastor mostra el contrast entre la gent amant de la bellesa i la brutalitat dels soldats a la Xina durant la construcció de la Gran Muralla, o un xic simbòliques com *El petó de Lili Marleen* (Barcanova), de Pep Molist, que convida a reflexionar sobre les pors, l'enyorança d'altres temps i el fet de ser feliç.

Per als lectors juvenils amants de la novel·la futurista recomanem dos títols. David Nel·lo publica *Missió futur* (Fanbooks), una història protagonitzada per un grup de nens i adolescents dels quals depèn el futur de la Terra. En la millor tradició de la novel·la d'anticipació, Nel·lo construeix una narració àgil que li serveix per a parlar del poder i la llibertat d'elecció. Vicent Enric Belda recrea, a *Història de Sam. Deus ex machina* (Bromera), la «vida» de Sam, un robot que té una missió salvadora a complir. Totes dues novel·les mantenen la intriga i la versemblança i agradaran als amants del gènere.

Els *thrillers* són també un gènere d'èxit segur per als lectors joves i adults. Seleccionem dos títols que intenten marcar la diferència amb altres novel·les juvenils d'intriga. D'una banda, *Nebbia* (Bromera), de Núria Pradas, és una història de secrets i amenaces a la Venècia del segle XVIII que es beneficia de l'època i de l'escenari triat per submergir-nos en una lectura absorbent. De l'altra, *El rastre brillant dels cargols* (Fanbooks), de Gemma Lienas, escriptora capaç i convincent en tots els terrenys. En aquesta novel·la, el protagonista és un noi amb síndrome d'Asperger, una forma lleugera d'autisme, que haurà d'ajudar a desemmascarar un perillós assetjador. L'autora salva els esculls dels tòpics —noi amb trastorn psíquic, perills de les xarxes socials, pederastes— amb un domini excel·lent del ritme i la trama i amb l'absència de lliçons morals explícites.

De vegades, les editorials s'arrisquen amb alguna obra que surt del corrent i que resulta estranya i fascinant a la vegada. És el cas del llibre *Més o menys jo* (Bridget. La Galera), una peça singular obra de Miquel Duran que no deixa de ser l'experiència d'un adolescent, però explicada amb un llenguatge propi i d'una manera molt personal. L'obra, que en alguns moments pot semblar només un exercici literari, té un punt que atrapa el lector perquè l'obliga a interpretar, no sols a llegir, allò que hi passa. És una bona opció per a lectors experimentats i lectors que volen experimentar.

La Guerra Civil és, d'un temps ençà, un tema habitual en les novel·les juvenils. *No tot està perdut* (Barcanova), de Noemi Bagés, ens porta als anys de la postguerra conduïts per Blanca, la protagonista que, contractada com a mainadera d'una família rica, conviurà amb la corrupció dels guanyadors i el coratge dels vençuts. Un llibre amb bon ritme narratiu que permet als joves descobrir la seva història.

En el camp de les ciències, el divulgador científic Marc Boada debuta amb el llibre *Max Picard i el mallet pèndol de Foucault* (La Galera), protagonitzat per un nen a qui agrada fer experiments i entendre els fenòmens científics. La narració, comprensible per a totes les edats, és plena de crides, requadres o jocs que amplien la informació i fan més atractiva la presentació. La mateixa editorial ens ofereix *Els límits de la vida, una novel·la sobre el que som*, escrita per tres professors universitaris: Salvador Macip, David Bueno i Eduard Martorell. Amb un llenguatge divulgatiu, l'obra explica d'una manera novel·lada el fenomen de la vida a través de la relació de la Lara, una adolescent que pateix una malaltia greu, i la Carme, la doctora que l'atén una nit

a l'UVI. Un viatge allisonador pels principals coneixements del món de les ciències.

Notícies sobre llibre infantil

El mes de setembre passat ens va deixar Teresa Rovira, bibliotecària, a l'edat de 95 anys. En la seva tasca d'investigació sobre la història del llibre infantil i juvenil en català, ocupa un lloc important la *Bibliografia històrica del llibre infantil en catalán* (1972), elaborada en col·laboració amb la també bibliotecària Carme Ribé i que ha esdevingut una obra de referència imprescindible per a l'estudi dels llibres per a infants fins al 1939. El 2002 Rovira va rebre la Creu de Sant Jordi per la seva tasca en l'àmbit del llibre infantil i juvenil i l'any 2013 la Generalitat de Catalunya va convocar per primera vegada el premi que duu el seu nom per a reconèixer les biblioteques públiques que porten a terme projectes innovadors.

El premi Aurora Díaz Plaja d'anàlisi, estudi o investigació sobre literatura infantil i juvenil ha estat atorgat a Rosa Mut, bibliotecària, per la seva obra crítica sobre llibre infantil apareguda a la revista «Cavall Fort» i que ha significat, en paraules del jurat, un servei a la formació literària de diverses generacions. Malgrat que el premi ja no té dotació econòmica, no deixa de ser un reconeixement al treball de divulgació del llibre infantil.

El llibre infantil ocupa un espai important en la darrera edició de l'*Anuari de l'Observatori de biblioteques, llibres i lectura*, publicació bianual en línia de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona en la qual, des de l'any 2010, reconeguts especialistes fan balanç de l'activitat en els camps de treball de l'Observatori. El darrer volum publicat, dedicat als anys 2012 i 2013, està format per més de quinze contribucions, entre les quals recomanem especialment els resums de Joan Portell sobre l'edició de literatura infantil i juvenil, de Teresa Colomer sobre els estudis i investigacions en aquesta matèria, de Mònica Baró i Pau Raga sobre la situació de les biblioteques escolars, de Jaume Centelles sobre la lectura i de Margarida Prats sobre la producció de poesia per al públic infantil. Lectures interessants per a tots els qui han arribat al final d'aquest article.